

Kittilän kunnan lausunto kaivoksen purkuputken käyttöönoton jälkeen käytöstä pois jäävien pintavalutuskenttien jälkihoidosta

Khall 26.03.2024 § 105
138/11.01.00/2024

Valmistelija

Kunnanjohtaja Timo Kurula, puh. 040 595 7597

Lapin ELY-keskus on pyytänyt Kittilän kunnalta lausuntoa (1.3.2024) Agnico Eagle Finland Oy:n päätöksen nro 67/2020 lupamääräyksen 75. mukaiseen selvitykseen koskien purku-putken käyttöönoton jälkeen käytöstä pois jäävien pintavalutuskenttien jälkihoidosta. Lausunto on lausunto-pyyynnön mukaan toimitettava 8.4.2024 mennessä. Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat sähköisesti osoitteessa <https://ylupa.avi.fi>.

Kittilän kaivoksen toiminnan laajentamista koskevan ympäristöluvan (PSAVI 29.5.2020, nro 67/2020) lupamääräyksen 75. mukaan ”*Luvan saajan on laadittava uuden purkuputken käyttöönoton jälkeen selvitys käytöstä pois jäävien pintavalutuskenttien tilasta ja niistä aiheutuvasta kuormituksesta. Tämän selvityksen perusteella on laadittava suunnitelma pintavalutuskenttien jälkihoidosta sekä mahdollisesta tarpeesta johtaa pintavalutuskentiltä tulevat vedet käsiteltäväksi.*”

Maanalaisen kaivoksen ja avolouhoksen kuivatusvedet alettiin johtaa pintavalutuskentän 1 kautta Seurujokeen vuonna 2006. Kesällä 2010 esikäsitellyjä prosessivesiä alettiin johtaa Seurujokeen pintavalutuskenttä 4 kautta. Joulukuussa 2020 käyttöönotetun purkuputken myötä kaivoksen ylitevedet alettiin johtaa Loukiseen ja näin ollen pintavalutuskentät ovat jääneet tarpeettomiksi.

Kaivos aloitti kesällä 2021 pintavalutuskenttiin liittyviä selvityksiä, jossa alueella otettiin turvenäytteitä vuosina 2021-2023 ja turvenäytteistä analysoitiin haitta-ainepitoisuuksia. Vesitarkkailua alueella on suoritettu pinta-valutuskenttien käytön aikana vuoteen 2020 asti. Vesipäästöjen tarkkailuohjelmassa seurattiin Seurujokeen aiheutuvaa kuormitusta, ja se sisälsi veden määrän ja laadun tarkkailun ennen ja jälkeen pintavalutuskenttiä sijaitsevilla tarkkailupisteillä. Vuoden 2021 alusta tarkkailu muutettiin uuden purkuputken käyttöönoton yhteydessä laaditun tarkkailuohjelman mukaiseksi, jossa Seurujokeen johdettavien vesien laatua tarkkaillaan pintavalutuskentiltä poistuvien vesien suhteen kahdelta tarkkailupisteeltä kerran kuussa olosuhteiden salliessa.

Kittilän kunnanhallitus käyttää kunnan puhevaltaa kuntalain 39 §:n mukaisesti päättäen käytetäänkö puhevaltaa ja mikä kanta tällöin otetaan.

Lausumme seuraavaa:

- a) Agnico Eagle Finland Oy:n esittämä selvitys vastaa kunnan näkemyksen mukaan päätöksen nro 67/2020 lupamääräyksen 75 mukaista selvitystä. Selvitys on perusteellinen.
- b) Seurujokeen kohdistuva kuormitus on pudonnut merkittävästi uuden purkuputken johdosta. Kittilän ympäristöviranomaisen on lausunut omassa lausunnossaan, että Seurujokeen tuleva nykyinen kuormitus on niin vähäinen, ettei se aiheuta jokiveden metallipitoisuuksien kohoamista yli sen luontaisten taustapitoisuuksien lyhytaikaisia poikkeuksia lukuun ottamatta esim. keväällä. Seurujoen kuormittumisen väheneminen päästöjen vähenemisen myötä on oikean suuntainen kehitys ja tavoiteltava kehitys.
- c) Pintavalutuskenttiin tulee kiinnittää huomiota vuodenaikojen vaihtelusta johtuen, jolloin kaikki ne toimenpiteet jotka vähentävät metallien ja

- ravinteidenkin huuhtoutumista ovat tarpeen. Selvityksessä on otettu kantaa riittävästi kyseisiin toimiin. Pintavalutuskenttien jatkuva tarkkailua tulee jatkaa, koska se antaa tietoa itse pintavalutuskentästä.
- d) Kaivoksen vaikutustarkkailussa kaivoksen alapuolisilla tarkkailupisteillä pitoisuuksien jatkuvaan mittaamiseen ja tarkkailuun huomion kiinnittäminen antaa arvokasta tietoa mahdollisista poikkeamista. Huolimatta siitä, että näin ei ole tapahtunut (poikkeamat), olisi alustava valmis suunnitelma oltava, mitä tehdään, jos huomataan merkittäviä poikkeamia analyysituloksissa? Näkemyksemme mukaan tämä lisää varautumista riskien varalle.
 - e) Pintavalutuskenttien turpeen ja maa-ainesten poistaminen on selvityksen mukaan haasteellista. Haasteista johtuen sellaisten toimenpiteiden suorittaminen, jotka lisäävät huuhtoutumisriskiä ja turpeen erodoitumisriskiä ei tulisi suositella. Sen sijaan tulee tarkentaa niitä toimia lisäselvityksin joilla vähennetään riskiä erodoitumisen ja huuhtoutumisen osalta.
 - f) Suurikuusikon kaivoksella on merkittävä työllistävä vaikutus ja sitä myötä taloudellinen vaikutus. Tämä seikka ei kuitenkaan vaikuta kunnan lausuntoon, mikä on keskeistä myös esille tuoda.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kurula Timo

Päätösehdotus

Kittilän kunnanhallitus päättää antaa selostusosassa olevan lausunnon.

Päätös

Esitys hyväksyttiin seuraavalla lisäyksellä: Tutkitaan pintavalutuskentän ja Seurujoen väliin mahdollisesti rakennettavan tulvapenkereen mahdolliset hyödyt ja haitat.